

Retningslinjer for vitenskapelig publisering i Ergoterapeuten

Tidsskriftet Ergoterapeuten har siden 2009 fagfelle-vurdert og publisert vitenskapelige artikler. Fra 2011 har tidsskriftets vitenskapelige publikasjoner kommet på Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjenestes (NSD) liste.

AV SISSEL HØRGHAGEN OG UNNI SVEEN

Manus som sendes inn, blir vurdert av to eksterne fagfeller med særlig kompetanse og forskningserfaring. Konkret innebærer dette at fagfellene har doktorgrad eller førstelektorkompetanse og har vært første-forfatter på minst tre publiserte, fagfelle-vurderte vitenskapelige artikler. Denne ordningen skal sikre en høy vitenskapelig, faglig og etisk standard på publikasjonene. Artiklene som sendes inn for publisering, kan være skrevet på norsk eller engelsk. Alle artikler skal ha et abstrakt, og dersom artikkelen er skrevet på norsk, skal abstraktet være på engelsk.

Forventningen til en vitenskapelig artikkel som publiseres i *Ergoterapeuten*, er stor, og kravene skal være like høye som tilsvarende tidsskrift med fagfelle-vurdering på nivå 2. Artikkelen skal være gjennomgått med kritisk blikk av fagfeller som har kjennskap til fagområdet og de forskningsmetodene som er anvendt. Generelle krav som artikkelen må innfri:

- Artikkelen har et aktivitetsperspektiv eller har et fokusområde som er relevant for fagområdet ergoterapi eller aktivitetsvitenskap.
- Artikkelen er aktuell og tilfører ny kunnskap til faget ergoterapi eller aktivitetsvitenskap.
- Artikkelen utvalg kan være både

- terapeuter og brukere.
- Artikkelen kan være en litteraturstudie der det gjøres en grundig gjennomgang av et definert kunnskapsfelt.
- Artikkelen har et oppdatert og begrunnet teoretisk grunnlag.
- Artikkelen har konkrete og begrunnede metodiske beskrivelser og forfatterne viser evne til å vurdere studiets design og metodikk med vitenskapelig kritisk refleksjon.
- Artikkelen analyse er konkret presentert.
- Forfatterne har informert om etisk godkjenning og informert samtykke og har drøftet eventuelle etiske problemstillinger.
- Resultatene og konklusjonen er troverdige.
- Artikkelen viser god sammenheng mellom teoretiske antagelser, problemstilling, metodebeskrivelser, resultatpresentasjon og diskusjon.

Hva er en vitenskapelig artikkel?

Man kan undre seg over hva som er en vitenskapelig artikkel. Det fins mange gode fagartikler, og det kan synes vanskelig å lage skille mellom en fagartikkel og en vitenskapelig artikkel. Det finnes en god veiledning om dette på følgende nettadresse: <http://bridge.kib.ki.se/vetartikkel/player.html>. Generelt

kan man si at vitenskapelig publisering betegner publisering av vitenskapelige resultater. En vitenskapelig publikasjon skal inneholde funn eller tolkninger som er nye for vitenskapen. Den skal altså øke kunnskapen om et vitenskapelig spørsmål. Det kan være presentasjon av et nytt funn, en ny hypotese, en test av en hypotese eller nye metoder eller en ny tolkning av eksisterende funn. Publikasjonen skal være i en slik form at resultatene er etterprøvbare eller anvendelige i ny forskning. Vitenskapelige publikasjoner skal kva-

litetssikres gjennom fagfelle-vurdering som innebærer at manuset blir sendt til andre forskere som arbeider i samme fagfelt. Det er ikke uvanlig at prosessen med fagfelle-vurdering kan ta flere år. Cirka ett års tid er ganske vanlig.

Mal for manus til tidsskriftet Ergoterapeuten

- Artikkelen skal være på 4000 - 6500 ord inkludert referanser.
- Referansene skal være skrevet i henhold til APA referansesystem eller Vancouver referansesystem. (Se egen artikkel om dette, samt informasjon på *Ergoterapeutens* hjemmeside www.ergoterapeuten.no.) Forfatterne har selv ansvar for å sette seg inn i disse retningslinjene.
- Artiklenes struktur anbefales å være: introduksjon, metode, resultat, diskusjon.
- Linjeavstand: dobbel, skriftstørrelse 12, skrivestil: Times New Roman.
- Tabeller og figurer sendes som eget vedlegg.
- Det skal gjøres rede for at det ikke er uenigheter forfatterne imellom om rettigheter til manuset.
- Det må gjøres rede for om den bakkenforliggende studien for artikkelen har godkjenning fra *Regionale komitéer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk* (REK), NSD, eller er meldt til det lokale Personvernombudet.

Prosedyrer for vurdering av vitenskapelig artikkel

Fagredaktørene leser først det innkomne manuset for å vurdere om det tilfredsstillende generelle krav til publisering i tidsskriftet *Ergoterapeuten*. Dersom Fagredaktørene mener manuset kan være egnet for publisering, sender de en forespørsel til personer som har kompetanse på det aktuelle fagområdet og/eller på metoden som er an-

Sissel Hørg-hagen er Førstelektor ved Avdeling for helse- og sosialfag ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. E-post: Sissel.Horghagen-@hist.no

Unni Sveen er PhD, første-amanuensis og ansatt ved Oslo Universitetssykehus og Høgskolen i Oslo og Akershus. E-post: UNSVEE@ous-hf.no

vendt. Fagfellene gir tilbakemelding til Fagredaktørene om de tar oppdraget eller ikke. Dersom de aksepterer å gjøre en vurdering, har de en tidsfrist på cirka to måneder til å gi tilbakemelding på artikkelen.

Redaktøren og Redaksjonskomiteen har utarbeidet *Skjema for vurdering av vitenskapelig artikkel til Ergoterapeuten* på norsk og engelsk. Dette skjemaet sendes til fagfellene når de får tilsendt et manus. Skjemaet inneholder punkter som skal krysses av samt kommenteres. Disse punktene skal tydeliggjøre en begrunnelse for eventuell refusering av artikkelen eller være retningsgivende for forfatteren dersom denne må gjøre mindre eller omfattende endringer før en eventuell publisering. Redaktør for fagfelle-vurdering lager en konklusjon på basis av fagfellenes kommentarer.

Konklusjonen kan være

- Godkjent
- Godkjent under forutsetning av at små endringer blir foretatt på en tilfredsstillende måte
- Godkjent under forutsetning av at store endringer blir foretatt på en tilfredsstillende måte
- Avslått

Det er gjensidig anonymitet mellom forfatter og fagfellene. Kommunikasjon mellom forfattere og fagfeller går gjennom fagredaktørene. Fagfellene gir sine tilbakemeldinger gjennom det anonymiserte vurderingsskjemaet. Innholdet i artiklene skal behandles som fortrolig informasjon inntil manuset eventuelt er publisert.

Fagfellene kan bli spurt om å gjøre en andre gangs vurdering dersom de har anbefalt omfattende endringer av artikkelen. Dersom det skal gjøres små endringer av artikkelen, er det fagredaktørene som vurderer om revisjonen har fulgt fagfellenes kommentarer. Ved andre gangs vurdering er tidsfristen til fagfellene to uker. Der vurderes det om artikkelen nå har en tilfredsstillende kvalitet, og om forfatteren eller forfatterne har tatt fagfellenes kommentarer til følge. Det lages en avtale mellom fagredaktørene og forfatterne om tidsfrist for revisjon av artikkelen. Alle korrespondanser mellom partene skjer normalt elektronisk via e-post. Tilbakemelding skjer via *Skjema for fagfelle-vurdering i tidsskrif-*

ter Ergoterapeuten.

lvaretakelse av forfatterne

Dersom fagfellene mener at artikkelen ikke tilfredsstillende krav for publisering i *Ergoterapeuten*, får forfatterne en kort skriftlig begrunnelse på avslaget. Man kan i enkelte tilfeller anbefale at manuset omgjøres til en annen faglitterær sjanger som for eksempel kronikk eller essay. Det kan være at artikkelen i seg selv er god, men tematisk ikke er egnet for publisering i *Ergoterapeuten* og blir avvist av den grunn (jamfør generelle krav til vitenskapelige artikler i *Ergoterapeuten*).

Rollen til fagfellene er ikke å være veileder, men en som vurderer kvaliteten på manuset. Allikevel oppfordrer vi fagfellene til å være konstruktive i tilbakemeldingene og formulere tydelig hva som skal til for å forbedre kvaliteten på manuset.

Redaksjonens retningslinjer

Som vist i avsnittet ovenfor, har Redaksjonskomiteen og Redaktøren utarbeidet retningslinjer som manusforfatterne må etterfølge. For at manuset skal kunne publiseres, må det i tillegg til å ha høy kvalitet følge mal for manus, som er beskrevet ovenfor. Redaksjonen ønsker at tidsskriftet *Ergoterapeuten* skal ha en høy etisk standard. Fagfellene må undersøke om manusforfatterne har overholdt etiske retningslinjer. Dette handler om at retningslinjer for informert samtykke er fulgt, og om manuset er av en slik art at det må være godkjent av *Regionale komitéer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk* (www.etikk-kom.no/REK) og eventuelt *Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS* (www.nsd.uib.no/). Fagredaktørene og fagfellene må være årvåkne og sjekke om eventuelle interessekonflikter foreligger, men hovedansvaret for dette ligger hos forfatterne. Tidsskriftet *Ergoterapeuten* forholder seg til Helsinki-deklarasjonen¹ og Vancouver-konvensjonen².

Tidsskriftets vedtatte formål

Det er *Norsk Ergoterapeutforbund (NETF)* som eier og utgir tidsskriftet *Ergoterapeuten*. Tidsskriftet redigeres av ansvarlig redaktør i samsvar med *Redaktørplakaten* og pressens *Vær Vår*

som-plakat. Tidsskriftet *Ergoterapeuten* er også medlem av *Den Norske Fagpressens Forening*. Ved hvert Landsmøte velges en Redaksjonskomitee. Redaksjonskomiteen skal arbeide i henhold til tidsskriftets formålsparagraf og være rådgivende for Sentralstyret i alle spørsmål vedrørende fagtidsskriftet. Redaksjonskomiteen skal også være et kritisk forum for å sikre bladets kvalitet. *Ergoterapeuten* skal gjennom en saklig og fri informasjonsformidling bidra til at ergoterapifaget utvikler seg i samsvar med samfunnets og befolkningens behov for helsetjenester. Tidsskriftet *Ergoterapeuten* skal være et medium for å belyse ergoterapifaglige, organisasjonspolitiske, utdanningspolitiske og helse- og sosialpolitiske forhold. Blant flere mandat som er pålagt Redaksjonskomiteen, skal den også kvalitetssikre innsendte fagartikler.

Hva oppnår vi med å publisere vitenskapelige artikler?

Ergoterapeutens mål for publisering av vitenskapelige artikler er at flere norske ergoterapeuter leser slike artikler og kan nytte seg forskning fra norske kolleger så vel som utenlandske. Samtidig vil norske ergoterapeuter få en mulighet til å publisere på sitt eget språk. I en tid med kunnskapsbasert ergoterapi håper vi dette tiltaket vil inspirere til økt lesing av forskningslitteratur. Kanskje noen også vil få ideer til egne forskningsprosjekter. Vi håper at du med dette kan la deg inspirere til å sende ditt manus til *Ergoterapeuten*. Manus sendes til UNSVEE@ous-hf.no eller Sissel.Horghagen@hist.no. □

Fotnoter

¹ Verdens legeforening har utarbeidet Helsinki-deklarasjonen som en erklæring om etiske prinsipper til rettledning for leger og andre som utfører medisinsk forskning som omfatter mennesker. Med medisinsk forskning som omfatter mennesker forstås også forskning på identifiserbart humant materiale eller identifiserbare data

² Retningslinjer utarbeidet av International Committee of Medical Journal Editors. De fleste medisinske tidsskrift bruker disse retningslinjene for publisering av vitenskapelige artikler i sine blader. Konvensjonen gir både praktiske og etiske retningslinjer for forfattere. Oppdatert versjon finnes på International Committee of Medical Journal Editors' nettsted: www.icmje.org.